



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.**, se sídlem Sokolov, Staré náměstí 69, zastoupený Mgr. Lukášem Zdvihalem, advokátem se sídlem Praha 1, Dušní 10, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem Brno, třída Kpt. Jaroše 7, za účasti: ČEZ, a.s., se sídlem Praha 4, Duhová 2/1444, zastoupená JUDr. Karlem Muzikářem, LL.M. (C.J.), advokátem WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o., advokátní kancelář, se sídlem Praha 1, Křižovnické nám. 193/2, o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 1.7.2013, č.j. ÚOHS-R110/2013/IN-12214/320/RJa,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 1.7.2013, č.j. ÚOHS-R110/2013/IN-12214/320/RJa, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 23 570 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Lukáše Zdvihala, advokáta se sídlem Praha 1, Dušní 10.

III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 1.7.2013, č.j. ÚOHS-R110/2013/IN-12214/320/RJa, kterým byl zamítnut žalobcův rozklad a potvrzeno rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 29.3.2013, č.j. ÚOHS-V6/2013/IN-5649/2013/820/TPi. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení i výše uvedeného prvostupňového rozhodnutí.

I. Podstata věci

Dne 21.1.2013 se žalobce obrátil na žalovaného se žádostí o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSPI“). Touto žádostí se žalobce domáhal poskytnutí informací – konkrétně popsanych dokumentů obsažených ve spisových dokumentacích k podnětu sp.zn. P170/06 a sp.zn. P158/08 a ve spisech ke správním řízením sp.zn. S 263/2006 a sp.zn. 282/2008.

Dne 29.3.2013 žalovaný sdělil žalobci, že mu poskytne některé z požadovaných dokumentů a současně jej informoval, že i z těchto dokumentů musel pro účely podané žádosti v souladu s § 12 ZSPI odstranit informace, jejichž poskytnutí tento zákon vylučuje. Téhož dne vydal žalovaný pod č.j. ÚOHS-V6/2013/IN-5649/2013/820/TPi rozhodnutí, o částečném odmítnutí žádosti žalobce. Tímto rozhodnutím žalovaný odmítl poskytnout žalobci většinu z jím požadovaných informací podle § 9 odst. 1 a § 11 odst. 3 ZSPI s tím, že požadované informace byly osobou zúčastněnou na řízení označeny jako důvěrné a jsou součástí jejího obchodního tajemství. Poskytnutí dvou požadovaných listin bylo odmítnuto proto, že se jedná o neexistující informace (§ 3 odst. 3 ZSPI), a jedna listina nebyla poskytnuta s odkazem na § 8a ZSPI.

Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal rozklad, v němž zejména namítal, že prvostupňové rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný dostatečně nevymezil znaky obchodního tajemství, přičemž tu není dostatečným způsobem rozlišeno, z jakých důvodů bylo poskytnutí informací odmítnuto (tj. zda proto, že se jedná o obchodní tajemství či o důvěrnou informaci), přičemž většina žalobcem požadovaných informací nelze za obchodní tajemství považovat a nejedná se ani o důvěrné informace. Předseda žalovaného rozklad jako nedůvodný zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

II. Shrnutí argumentace žalobce

Žalobce namítá, že úvaha žalovaného týkající se vymezení obchodního tajemství a důvěrných informací je nepřezkoumatelná. Podle žalobce žalovaný vytvořil kategorii důvěrných informací a popřel tak žalobcovo právo na informace. Žalobce namítá, že část neposkytnutých informací označil žalovaný za obchodní tajemství a část za informace důvěrné, jejichž poskytnutí závisí zcela na vůli dotčeného subjektu. Žalobce zásadně nesouhlasí s tím, že by měl sám předkládat konkrétní důvody, proč se nejedná o důvěrné informace. Podle žalobce není-li informace obchodním tajemstvím, nelze ji označit za důvěrnou jen proto, že si to určitý subjekt (osoba na řízení zúčastněná) přeje. Žalobce rovněž poukazuje na to, že směšování důvěrných informací a informací obsahujících obchodní tajemství jde proti smyslu ZSPI, neboť v takovém případě je snadné jakoukoliv žádost o poskytnutí informace odmítnout s tím, že se jedná o důvěrné informace. Žalobce tu odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 7 A 118/2002.

Podle žalobce není z napadeného rozhodnutí zřejmé, zda konkrétní informace nebyla poskytnuta proto, že se jedná o informaci důvěrnou nebo proto, že jde o obchodní tajemství. Žalobce tak shledává napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným. Pouhé konstatování, že si daný subjekt přeje informaci utajovat, je z pohledu žalobce nedostačující. Žalobce dále namítá nezákonnost aplikace § 24 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOHS“). Povinnost mlčenlivosti zaměstnanců žalovaného se podle žalobce neshoduje s povinností mlčenlivosti žalovaného. Žalovaným zastávaný přístup není podle žalobce v souladu se § 11 odst. 3 ZSPI. V této souvislosti žalobce argumentuje rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ve věci sp. zn. 31 Ca 189/2000 a rozsudkem Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 7 A 118/2002.

Žalobce dále namítá, že žalovaný odlišně postupuje při vyřizování žádostí dle ZSPI. Žalobce tu poukazuje na předchozí postup žalovaného, kterým i přes vyznačení částí obchodního tajemství, byla informace poskytnuta. Podle žalobce je postup žalovaného při vyřizování obdobných žádostí nekonzistentní a v rozporu se zavedenou rozhodovací praxí.

Žalobce navrhoval zrušení jak napadeného, tak jemu předcházejícího prvostupňového rozhodnutí a na svém procesním stanovisku setrval v podané replice i po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Shrnutí argumentace žalovaného

Žalovaný uvádí, že při posuzování skutečností označených jako „důvěrné“ vycházel z § 271 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v tehdy platném znění (dále jen „obchodní zákoník“), a ze specifického kontextu jím vedených řízen. Žalovaný poukazuje na skutečnost, že důvěrné informace nutně nemusí naplňovat

znaky obchodního tajemství a taktéž režim jejich úpravy není tak přísný. S ohledem na povinnost mlčenlivosti stanovenou v § 24 ZOHS se žalovaný domnívá, že byly naplněny podmínky pro aplikaci § 11 odst. 3 ZSPI. Žalovaný dodává, že adresátem povinnosti mlčenlivosti mohou být pouze fyzické osoby, neboť úřad svoji vůli může projevovat právě prostřednictvím fyzických osob, to však podle žalovaného neznamená, že by se na úřad jako celek tato povinnost nevztahovala.

K namítané nepřezkoumatelnosti žalovaný uvádí, že pojem důvěrná informace je obsahově širší než obchodní tajemství. Pokud všechny neposkytnuté informace splňují znaky důvěrných informací, nebylo třeba u každé jednotlivé informace odůvodňovat, zda se jedná i o obchodní tajemství či toliko o důvěrnou informaci, kterou nelze poskytnout podle § 11 odst. 3 ZSPI. Žalovaný dále uvádí, že zpochybnili by žalobce naplnění znaku důvěrnosti poskytnutých informací, žalovaný by takové informace poskytl. K tvrzené odlišné praxi žalovaný uvádí, že žalobce sám vyznačil určité pasáže jako obchodní tajemství a nikoliv jako důvěrné informace. Podle žalovaného se tedy nejedná o nedůvodné rozdíly v rozhodování žalovaného, nýbrž o důsledek odlišného označení informací jednotlivými subjekty. Žalovaný rovněž odmítá, že by z jeho strany došlo k úniku informací, a odvolává se na zásadu mlčenlivosti dle § 24 ZOHS. Žalovaný nesouhlasí ani s namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí, neboť se předseda žalovaného dostatečně zabýval všemi rozkladovými námitkami.

Žalovaný na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem a s ohledem na výše uvedené navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Shrnutí vyjádření osoby zúčastněné na řízení

Osoba zúčastněná na řízení odmítá, že by žalovaný neoznačil, které informace obsahují obchodní tajemství a které jsou důvěrné, jak namítá žalobce; nadto všechny neposkytnuté informace představují její obchodní tajemství. Osoba zúčastněná na řízení uvádí, že má ekonomický zájem na utajení informací týkajících se smluvních podmínek (včetně cenových) souvisejících s dodávkami paliv včetně hnědého energetického uhlí. Pokud jde o mlčenlivost pracovníků žalovaného, k tomu osoba zúčastněná na řízení uvádí, že § 11 odst. 3 ZSPI je speciálním ustanovením ve vztahu k § 19 tohoto zákona. Osoba zúčastněná na řízení rovněž nesouhlasí s tím, že by byla porušena zásada legitimního očekávání. Posouzení znaků obchodního tajemství ve smyslu § 17 obchodního zákoníku závisí na úvaze žalovaného a jednotlivé přístupy žalovaného tak podle osoby zúčastněné na řízení nelze srovnávat.

Osoba zúčastněná na řízení navrhuje žalobu zamítnout a na svém procesním stanovisku setrvala po celou dobu řízení před soudem.

V. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – dále též „s. ř. s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), přitom jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).

Krajský soud již o žalobě jednou rozhodoval a rozsudkem ze dne 17.6.2015, č.j. 62 Af 80/2013-223, zrušil jak napadené, tak jemu předcházející prvostupňové rozhodnutí.

Tento rozsudek však byl rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 22.3.2016, č.j. 9 As 155/2015-195, zrušen. Nejvyšší správní soud zavázal soud zdejší k tomu, aby dal účastníkům řízení, popř. osobě na řízení zúčastněné možnost se vyjádřit k povaze osoby zúčastněné na řízení jako veřejné instituce. Zároveň měl zdejší soud uvážit, zda bylo namístě zrušit i prvostupňové rozhodnutí.

Krajský soud proto o žalobě rozhodoval znovu. Napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů podle § 75 odst. 2 s.ř.s., podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného v souladu s § 75 odst. 1 s.ř.s. Byl přitom v souladu s § 110 odst. 4 s.ř.s. vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozsudku.

Soud rozhodoval bez jednání za splnění podmínek dle § 51 odst. 1 s.ř.s.

Předně soud v souladu se zrušovacím rozsudkem sdělil účastníkům řízení i osobě na řízení zúčastněné, že pro aplikaci § 11 odst. 3 ZSPI považuje v dané věci za zásadní, že osoba na řízení zúčastněná je veřejnou institucí ve smyslu § 2 odst. 1 tohoto zákona, a je tedy i povinným subjektem ve smyslu tohoto ustanovení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6.10.2009, sp.zn. 2 Ans 4/2009, publ. pod č. 1972/2010 Sb. NSS). K případnému vyjádření stanovil lhůtu dvou týdnů.

Žalobce se ve svém vyjádření ztotožnil s názorem soudu. Osoba na řízení zúčastněná naopak popírá, že by byla veřejnou institucí a povinným subjektem ve smyslu § 2 odst. 1 ZSPI, resp. je jí toliko v tom rozsahu, v němž vykonává „určitou veřejnou činnost“.

Podle čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je zaručeno právo na informace.

Podle čl. 17 odst. 5 Listiny státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon. Tímto zákonem je ZSPI, který blíže upravuje podmínky pro získávání informací (viz § 1 tohoto zákona).

Podle § 2 odst. 1 ZSPI jsou povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.

Podle § 9 odst. 1 ZSPI pokud je požadovaná informace obchodním tajemstvím, povinný subjekt ji neposkytne.

Podle § 11 odst. 3 ZSPI se neposkytují informace, které získal povinný subjekt od třetí osoby při plnění úkolů v rámci kontrolní, dozorové, dohledové nebo obdobné činnosti prováděné na základě zvláštního právního předpisu, podle kterého se na ně vztahuje povinnost mlčenlivosti anebo jiný postup chránící je před zveřejněním nebo zneužitím. Povinný subjekt poskytne pouze ty informace, které při plnění těchto úkolů vznikly jeho činností.

Podle § 271 obchodního zákoníku jestliže si strany při jednání o uzavření smlouvy navzájem poskytnou informace označené jako důvěrné, nesmí je strana, které byly tyto informace poskytnuty, prozradit třetí osobě a ani je použít v rozporu s jejich účelem pro své potřeby, a to bez ohledu na to, zda dojde k uzavření smlouvy, či nikoli. Kdo poruší tuto povinnost, je povinen k náhradě škody, obdobně podle ustanovení § 373 a násl. obchodního zákoníku.

Podle § 24 ZOHS osoba v pracovněprávním nebo jiném vztahu k žalovanému, na jehož základě vykonává pro žalovaného činnost, při níž se dozví skutečnost tvořící předmět obchodního tajemství nebo důvěrnou informaci, je povinna o nich zachovat mlčenlivost, a to i po skončení tohoto vztahu.

Žalobce v podané žalobě předně zpochybňoval postup žalovaného, který odmítl poskytnout informace s odkazem na § 11 odst. 3 i na § 9 odst. 1 ZSPI. Soud se tedy předně zabýval tím, zda žalovaný na právě posuzovanou věc aplikoval § 11 odst. 3 ZSPI v souladu se zákonem.

Podle § 19 ZSPI platí, že umožnění přístupu k informacím nebo poskytnutí informací za podmínek a způsobem stanoveným tímto zákonem není porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost uložené zvláštními zákony. Citované ustanovení je úpravou obecnou, která upravuje generální prolomení povinnosti zachovávat mlčenlivost. Střet práva na informace a povinnosti zachovávat mlčenlivost je tak výslovně vyřešen ve prospěch poskytování informací. Tato obecná úprava je však modifikována právě speciálním § 11 odst. 3 ZSPI, který za splnění v něm stanovených podmínek toto obecné pravidlo nahrazuje. Jak již bylo ostatně judikováno Nejvyšším správním soudem, „*informace, na něž se vztahuje povinnost zachovávat mlčenlivost (§ 19 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím), lze poskytnout pouze tehdy, jestliže tomu nebrání některý z důvodů odepření informací (...)*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2010, č. j. 1 As 28/2010 - 86, dostupný na www.nssoud.cz). Tato omezení jsou mj. vypočtena v § 11 ZSPI.

Ustanovení § 11 odst. 3 ZSPI z informační povinnosti vylučuje právě ty informace, které kontrolní orgán získá v průběhu provádění kontroly či dozoru od jiných osob (zpravidla se jedná o podklady pro kontrolu či dozor). Povinné subjekty se v rámci své kontrolní působnosti obvykle seznamují s mnoha skutečnostmi potřebnými k provedení kontroly. Některé z těchto informací mohou však být takového charakteru, že jich sice lze využít ke splnění účelu kontroly, jejich zveřejnění nicméně může mít negativní dopady do sféry třetích osob, a toto zveřejnění proto není žádoucí. Tuto skutečnost lze dovodit z důvodové zprávy k zákonu č. 61/2006 Sb., kterým byl novelizován mj. ZSPI. Dle důvodové zprávy *„povinný subjekt za podmínek stanovených v zákoně neposkytuje informace, které získal od třetí osoby (především kontrolovaného subjektu), ale naopak v souladu se zákonem poskytne ty informace, které na základě svých zjištění, informací od třetích osob (včetně osoby kontrolované) sám vytvořil. Tato povinnost se týká především samotného jádra kontrolní, dozorové, dohledové či obdobné činnosti, tedy závěrů zda, kým a jakým způsobem byly porušeny právní či jiné předpisy a normy, jejichž kontrola či dohled nad jejich dodržováním je povinnému subjektu svěřen, popřípadě jaká nápravná či sankční opatření byla uložena (alespoň v základních rysech). Za informace poskytované dle zákona je nutné považovat též informace o postupu povinného subjektu, neboť i ty vytvořil povinný subjekt svou činností (pokud má povinný subjekt informace o tom, že jeho zaměstnanci provedli kontrolu a její závěry, obě tyto informace vznikly jeho činností a je tedy povinen je podle zákona zpřístupnit). Popsaným postupem bude dostatečným způsobem naplněno právo veřejnosti na informace a zároveň budou ochráněna práva a oprávněné zájmy třetích osob, které jsou kontrolní, dozorové, dohledové či obdobné činnosti podrobeny (...)“*.

Za informace vzniklé činností povinného subjektu, jak plyne z citované důvodové zprávy, je nutno považovat pouze jeho „produkty“, tj. zejména kontrolní závěry vtělené zpravidla do protokolu či jiného dokumentu, který povinný subjekt sám vytvořil. Při vyřizování žádosti, s ohledem na znění uvedeného ustanovení, odmítne povinný subjekt žádost v rozsahu, v němž je požadováno vydání dokumentů (kopií) předaných třetí (např. kontrolovanou) osobou.

V daném případě byly požadované dokumenty převážně získány od osoby zúčastněné na řízení při provádění dozorové (dohledové) činnosti žalovaného podle ZOHS a na tyto informace se vztahuje povinnost mlčenlivosti podle § 24 ZOHS. Byly-li by tedy informace poskytnuty třetí osobou, jak požaduje § 11 odst. 3 ZSPI, byl by žalovaný oprávněn jejich poskytnutí podle citovaného ustanovení odmítnout. Tak tomu ale v daném případě nebylo.

V daném případě se jednalo o informace, které žalovanému v rámci jeho dozorové činnosti poskytla společnost ČEZ, a. s. (osoba na řízení zúčastněná), která je veřejnou institucí ve smyslu § 2 odst. 1 ZSPI, a je tedy i povinným subjektem ve

smyslu tohoto ustanovení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6.10.2009, sp. zn. 2 Ans 4/2009, publ. pod č. 1972/2010 Sb. NSS).

Namítá-li osoba na řízení zúčastněná, že veřejnou institucí a povinným subjektem není, nemůže s ní zdejší soud souhlasit. Osoba na řízení zúčastněná uvádí, že shora vyslovený názor Nejvyššího správního soudu již neplatí, s ohledem na změnu okolností, k níž od vydání rozsudku došlo.

Za situace, kdy Nejvyšší správní soud ve zrušovacím rozsudku zavázal soud zdejší, aby povahu osoby na řízení zúčastněné z tohoto pohledu posoudil, je třeba se zabývat tím, zda závěry Nejvyššího správního soudu ze dne 6.10.2009 nadále platí nebo zda s ohledem na změnu okolností, k nimž od vydání předmětného rozsudku došlo, již nemohou obstát. V řízení před krajským soudem přitom není místo pro to, aby soud, který je zásadně vázán rozsudky Nejvyššího správního soudu (jakožto soudu vyšší instance), posuzoval „prostou“ polemiku osoby na řízení zúčastněné se závěry obsaženými v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6.10.2009. K tomu totiž může sloužit toliko případné řízení o kasační stížnosti a event. postup podle § 17 s.ř.s. (tj. aktivace rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu).

K charakteru veřejné instituce se vyjádřil Ústavní soud ve svém nálezu sp.zn. I. ÚS 260/06 (Sbírka nálezů a usnesení, sv. 44, str. 129 a násl.), kde zejména uvedl: *„Jedním z kritérií, jak diferencovat veřejnou instituci od instituce soukromé, je právě způsob vzniku (zániku) instituce (z pohledu přítomnosti či nepřítomnosti soukromoprávního úkonu). Nicméně Ústavní soud současně poukazuje na nutnost reflexe toho, že pro konečný závěr, zda se jedná o instituci veřejnou či soukromou, je třeba akcentovat i jiná kritéria, která mají v souvislosti s takovou otázkou význam. Pokud totiž usilujeme o vyřešení otázky, zda má ten který subjekt povahu veřejné instituce, je nutno přistoupit ke zkoumání jeho povahy. Přitom je zřejmé, že ze samotného způsobu vzniku (zániku) instituce - který ve své podstatě znamená v jistém smyslu "formální" hledisko - nelze logicky vyvodit úplný a přesný závěr o povaze dané instituce, neboť ta je ovlivněna i dalšími faktory. ... Mezi relevantní hlediska pro určení, zda se jedná o instituci veřejnou či soukromou, patří tak dle přesvědčení Ústavního soudu nejen a) způsob vzniku (zániku) instituce (z pohledu přítomnosti či nepřítomnosti soukromoprávního úkonu), ale rovněž b) hledisko osoby zřizovatele (z pohledu toho, zda je zřizovatelem instituce jako takové stát či nikoli; pokud ano, jedná se o znak vlastní veřejné instituci), c) subjekt vytvářející jednotlivé orgány instituce (z toho pohledu, zda dochází ke kreaci orgánů státem či nikoli; jestliže ano, jde o charakteristický rys pro veřejnou instituci), d) existence či neexistence státního dohledu nad činností instituce (existence státního dohledu je přitom typická pro veřejnou instituci) a e) veřejný nebo soukromý účel instituce (veřejný účel je typickým znakem veřejné instituce). Prostřednictvím těchto kritérií je pak nutno zkoumanou instituci posuzovat a podle výsledku dojít k závěru o její veřejné či soukromé povaze“.*

Právě uvedené pojetí přitom zdejší soud považuje za „nadčasové“ a i nyní závazné. Bylo tedy třeba posoudit splnění právě popsanych 5 znaků, resp. posoudit to, zda s ohledem na změnu okolností, které tvrdí osoba na řízení zúčastněná, již neplatí, že by byly tyto znaky splněny tak, jak k tomu dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6.10.2009, sp.zn. 2 Ans 4/2009.

Pokud šlo způsob vzniku (zániku) instituce (z pohledu přítomnosti či nepřítomnosti soukromoprávního úkonu), tak stále platí, že osoba na řízení zúčastněná byla založena dne 30.4.1992 rozhodnutím Fondu národního majetku č. 187, č.j. 639 153/91-23/3, tedy v důsledku rozhodnutí státu. Tento bod tedy soud považuje nadále za splněný, a to přes polemiku osoby na řízení zúčastněné.

Rovněž plynutí času nemohlo nijak změnit osobu zřizovatele. Stále tedy platí závěr zaujatý v rozsudku Nejvyššího správního soudu, že osoba na řízení zúčastněná vznikla „*v rámci tzv. velké privatizace faktickým odstěpením od státního podniku a v první fázi bylo tedy její jmění tvořeno ze sta procent bývalým státním majetkem*“. Nadále tedy platí, že osoba na řízení zúčastněná vznikla „*v důsledku rozhodnutí státu a rovněž zřizovatelem byl stát*“.

Také třetí znak veřejné instituce je naplněn. K vytváření orgánů osoby na řízení zúčastněné dochází pod dominantním vlivem státu. Osoba na řízení zúčastněná v tomto bodě opět (shodně jako v případě prvních dvou znaků) toliko polemizuje se závěrem Nejvyššího správního soudu obsaženým v rozsudku ze dne 6.10.2009. Osoba na řízení zúčastněná netvrdí, že by došlo ke změně v její kapitálové struktuře. Stále tedy platí, že majetkový podíl České republiky umožňuje její přímé ovládání.

Také čtvrtý znak veřejné instituce (existence státního dohledu) nedoznal během času žádné změny. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6.10.2009 požadavek státního dohledu byl již dříve vyložen tak, že se nemusí nutně jednat o vrchnostenskou kontrolu, typickou pro oblast veřejného práva, nýbrž může jít i o dohled, který stát může vykonávat ve vztahu ke konkrétnímu jinému subjektu i na základě předpisů soukromého práva, např. obchodního zákoníku. V nyní projednávané věci je i tato podmínka bezezbytku naplněna, neboť stát, jak výše uvedeno, má v osobě na řízení zúčastněné majetkový podíl, který umožňuje její přímé ovládání a tedy i dohled.

Podle názoru soudu zdejšího nedošlo k žádné změně ani v případě posledního znaku, tj. v případě naplnění veřejného účelu existence a fungování osoby na řízení zúčastněné. Byť se jedná o obchodní společnost, sledující svojí činností dosažení zisku, navíc se široce postaveným předmětem podnikání, hlavním předmětem činnosti osoby na řízení zúčastněné je výroba a prodej elektřiny, s tím související podpora elektrizační soustavy a dále výroba, rozvod a prodej tepla. Opak ostatně netvrdí ani osoba na řízení zúčastněná. Stále pak platí, že „*oblast energií představuje jeden ze strategických, bezpečnostních a koneckonců i existenčních zájmů České republiky a*

jistě nikoliv náhodou si proto stát ponechává i v kapitálové struktuře žalovaného rozhodující podíl“. Nadále tedy převažuje veřejný účel i fungování osoby na řízení zúčastněné.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl zdejší soud k závěru, že relevantní pojmové znaky osoby na řízení zúčastněné (způsob vzniku, osoba zřizovatele, vytváření orgánů, státní dohled, veřejný účel) nadále převažují ve prospěch podřazení tohoto subjektu mezi „veřejné instituce“ ve smyslu ZSPI. Podle zdejšího soudu je tedy zcela namístě v daném případě aplikovat závěr obsažený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6.10.2009, neboť zdejší soud ve vyjádření osoby na řízení zúčastněné neshledal nic, co by dokládalo neaplikovatelnost tohoto rozsudku. Osoba na řízení zúčastněná se ve svém vyjádření soustředila na polemiku s tímto rozsudkem, nikoli však ve smyslu nových skutečností způsobených během času, ale ve smyslu nesouhlasu s právním závěrem v něm zaujatým. Jak již zdejší soud uvedl výše, tento typ polemiky patří jediné před rozšířený senát Nejvyššího správního soudu.

Soud tedy setrvává na tom, že osoba na řízení zúčastněná je povinným subjektem a veřejnou institucí. Soud přitom nesouhlasí s osobou na řízení zúčastněnou v tom, že by její situace byla obdobná situaci řešené ve věci „CHAPS“ (mj. v nálezu Ústavního soudu ve věci sp.zn. I.ÚS 3930/14). Společnost CHAPS totiž byla shledána povinným subjektem toliko v té části její činnosti, v níž vykonávala veřejnou správu (vedla informační systém o jízdních řádech) – toliko k této činnosti je povinna poskytovat informace podle ZSPI. Jinak se jednalo o standardní soukromoprávní subjekt bez jakékoli ingerence státu, který znaky veřejné instituce nesplňuje. Zatímco v případě osoby na řízení zúčastněné byl proveden řádný test naplnění všech znaků veřejné instituce nikoli jen v případě určitých činností, ale ve vztahu k osobě na řízení zúčastněné jako takové. Je tedy třeba uzavřít, že osoba na řízení zúčastněná je povinným subjektem a veřejnou institucí jako celek.

Právě tato skutečnost je pak pro aplikaci § 11 odst. 3 ZSPI v daném případě zásadní. Jak již totiž uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26.11.2013, sp.zn. 2 As 66/2013, dostupném na www.nssoud.cz: *„Dle stávající doktríny totiž platí, že ust. § 11 odst. 3 (pozn. soudu: ZSPI) se nevztahuje na situace, je-li třetí osoba, od níž jsou v rámci kontrolní činnosti povinného subjektu získány informace, rovněž subjektem povinným, jak jej vymezuje § 2 zákona o svobodném přístupu k informacím. Opačný závěr by byl v rozporu s účelem a smyslem právní úpravy poskytování informací, neboť disponují-li dva povinné subjekty stejnými informacemi, je nepochybně bezvýznamné, na který z nich se žadatel obrátí se žádostí o jejich poskytnutí*“.

Žalovaný tak nebyl oprávněn odmítnout poskytnutí informací získaných od povinného subjektu podle § 11 odst. 3 ZSPI.

V daném případě však žalovaný převážnou část informací neposkytl s odkazem na § 11 odst. 3 i na § 9 odst. 1 ZSPI, aniž by u každé informace (dokumentu) jasně vymezil, zda je celý dokument obchodním tajemstvím nebo zda je obchodním tajemstvím jen jeho některá část. Současně vždy poukázal na to, že dokument nelze poskytnout podle § 11 odst. 3 ZSPI. Žalovaný přitom ve svém vyjádření také uvedl, že pojem „důvěrné informace“ neposkytované podle § 11 odst. 3 ZSPI je pojmem širším než obchodní tajemství a nebylo tedy třeba u každé jednotlivé informace odůvodňovat, zda se jedná i o obchodní tajemství či toliko o důvěrnou informaci. Je tedy zřejmé, že žalovaný odmítnutí poskytnutí informací opíral primárně o § 11 odst. 3 ZSPI. Podle tohoto ustanovení se zpravidla neposkytují celé dokumenty (které byly získány od třetí osoby), zatímco v případě neposkytnutí informace s odkazem na obchodní tajemství (§ 9 odst. 1 ZSPI) je zásadně namíste požadovaný dokument poskytnout, avšak bez obchodního tajemství (např. určitou pasáž v dokumentu „začernit“). Jinak řečeno, opíral-li by žalovaný neposkytnutí informace podle § 9 odst. 1 ZSPI, mohl dospět k závěru, že žalobci některé z informací, které nemohl poskytnout podle § 11 odst. 3 ZSPI, poskytnout může (byť např. v omezené podobě).

Vzhledem k uvedenému nemůže obstát závěr žalovaného, že nebylo třeba u každé jednotlivé informace odůvodňovat, zda se jedná i o obchodní tajemství či toliko o důvěrnou informaci. Ustanovení § 11 odst. 3 ZSPI totiž na danou situaci použít nelze.

Pokud žalovaný odůvodňoval neposkytnutí informací i § 9 odst. 1 ZSPI, tak je třeba, aby byl tento důvod odmítnutí řádně a pečlivě vypořádán ve vztahu ke každé požadované informaci. Podmínky obchodního tajemství podle § 17 obchodního zákoníku musí být naplněny kumulativně (současně) a správní orgán jakožto povinný subjekt musí v případě poskytování informací sám zkoumat, zda požadovaná informace naplňuje všechny znaky obchodního tajemství, které jsou stanoveny obchodním zákoníkem (obdobně rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28.5.2014, sp. zn. 10 A 18/2014).

Úvaha povinného subjektu pro odmítnutí poskytnutí informací o obchodním tajemství tedy musí být dostatečným způsobem přezkoumatelná (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17.12.2014, sp. zn. 9 As 180/2014). V daném případě žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí (které bylo potvrzeno) zpravidla pouze zrekapituloval znaky obchodního tajemství ve smyslu § 17 obchodního zákoníku s odůvodněním, že se jedná o obchodní strategii osoby zúčastněné na řízení. Zároveň poukázal na to, že dokument nelze poskytnout podle § 11 odst. 3 ZSPI. Pokud by naposled citované ustanovení na danou situaci dopadalo, jistě by důvod neposkytnutí informace mohl obstát, neboť by odkaz na § 9 odst. 1 ZSPI byl toliko podpůrným důvodem. Ostatně tak to zjevně i žalovaný myslel, neboť jinak ani nelze vnímat jeho vyjádření, že pojem „důvěrné informace“ neposkytované podle § 11 odst. 3 ZSPI je pojmem širším než obchodní tajemství a nebylo tedy třeba u každé jednotlivé

informace odůvodňovat, zda se jedná i o obchodní tajemství či toliko o důvěrnou informaci. Tak tomu ovšem v daném případě nebylo.

Ostatně i Nejvyšší správní soud ve zrušovacím rozsudku shledal, že žalovaný musí v novém řízení případné odmítnutí požadovaných informací s odkazem na obchodní tajemství přezkoumatelným způsobem odůvodnit v tom smyslu, zda požadovaná informace naplňuje všechny definiční znaky obchodního tajemství.

Soud tedy shledal důvodným žalobcovo tvrzení, že žalovaný neměl opírat neposkytnutí informací o § 11 odst. 3 ZSPI a že odůvodnění neposkytnutí informací odkazem na obchodní tajemství není dostatečné. Napadené rozhodnutí tedy bylo nezákonným. Právě tyto důvody vedly zdejší soud k jeho zrušení (ve smyslu 78 odst. 1 s.ř.s.).

Pokud jde o rozhodnutí prvostupňové, tak zdejší soud ponechává úvahu o nezbytnosti jeho zrušení na žalovaném. Jak totiž uvedl Nejvyšší správní soud ve zrušovacím rozsudku, možnost odstranit shledané nedostatky má předseda žalovaného v rozkladovém řízení. Současně není důvodu tento standardní postup (dát možnost zjednat nápravu nejprve druhostupňovému orgánu) neuplatnit i v daném případě.

Soud v daném případě nemohl postupovat podle § 16 odst. 4 ZSPI. Vzhledem k tomu, že spisovou dokumentaci, v níž se žalobcem požadované listiny nacházejí, nemá zdejší soud kompletně k dispozici, nemohl bez dalšího posoudit, zda se neuplatní některý z jiných zákonných důvodů pro neposkytnutí požadovaných informací, popř. pro jejich částečné neposkytnutí, vyplývající z nezbytnosti ochrany jejich obsahu. To je totiž třeba posoudit v kontextu celé spisové dokumentace. Soud tedy vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Žalovaný bude v novém řízení vážit, zda celé požadované informace jsou obchodním tajemstvím či zda bude namíste informaci poskytnout, avšak v omezené podobě. Vždy však bude muset neposkytnutí informace podle § 9 odst. 1 ZSPI řádně odůvodnit.

VI. Náklady řízení

Soud rozhodl o nákladech řízení účastníků podle § 60 odst. 1 a § 110 odst. 3 s.ř.s. S ohledem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.3.2014, č.j. 5 Afs 15/2012 – 102, tak učinil jedním výrokem.

Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto mu náleží právo na náhradu nákladů řízení. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady ve výši 3000 Kč za zaplacený soudní poplatek, dále náklady za právní zastoupení za pět úkonů právní služby po 3100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, dvě repliky a vyjádření), dále pět režijních paušálů ve výši 300 Kč, to vše dle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytnutí právních služeb (advokátní tarif). Vzhledem k tomu, že právní

zástupce žalobce je plátcem DPH, byla k nákladům za právní zastoupení připočtena částka odpovídající DPH. Celkem se tedy jedná o částku 23 570 Kč, kterou je žalovaný povinen zaplatit k rukám zástupce žalobce ve stanovené lhůtě. Pokud jde o náklady za vyjádření v řízení o kasační stížnosti, tak v něm žalobce úspěšný nebyl a tento náklad tedy nelze považovat za účelně vynaložený. Žalovaný ve věci nebyl úspěšný, a proto právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Osobě zúčastněné na řízení nebyla soudem uložena žádná povinnost, v souvislosti s jejímž plněním by jí náklady mohly vzniknout. Zdejší soud tak rozhodl, že tato osoba nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 5 s.ř.s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 20. dubna 2016

Za správnost vyhotovení:
Romana Lipovská

David Raus, v.r.
předseda senátu